

Glazba kao putokaz prema Bogu

Susret s mo. Anđelkom Igrecom

Tanja Popec

Anđelko Igrc rođen je godine 1968. u Heidelbergu, a školovao se i diplomirao na Akademiji za glazbu i primijenjene umjetnosti u Beču. Kompoziciju je učio kod Klause Petera Sattlera, a orgulje i improvizaciju kod Hansa Haselböcka. Živi i djeluje u Varaždinu kao orguljaš i zborovođa Varaždinske katedrale i voditelj Ureda za crkvenu glazbu u Varaždinskoj biskupiji. Predavač je na Institutu za crkvenu glazbu »Albe Vidaković« u Zagrebu i voditelj na Orguljaškoj ljetnoj školi u Šibeniku. Glazbeni je urednik priloga časopisa za duhovnu glazbu »Sveta Cecilija« i mjesečnika crkvenih glazbenika »Naviještati glazbom«. Orguljaške koncerte održava diljem Hrvatske, kao i u susjednim zemljama. Za skladateljski i orguljaški rad primio je više priznanja i nagrada, a jedna od posljednjih osvojenih nagrada jest »Porin« u kategoriji br. 32. za najbolji autorski album klasične glazbe za nosač zvuka »Kyrie«. Osnovna djelatnost Anđelka Igreca je skladanje. Dosada je napisao 70-ak djela orkestralne, komorne, scenske i filmske te pretežito vokalne i vokalno-instrumentalne glazbe.

.....
»Bojim se da se u Hrvatskoj s premalo ozbiljnosti promišlja o pjesmama za mise s djecom i mladima i olako se taj repertorij okarakterizira pojmom duhovna šansona, koji je i preuzak i s negativnom konotacijom«, kaže Igrc.

Važno je da srce čuje Riječ

»Generacije skladatelja pronalaze nadahnuće u Bibliji, neiscrpivoj biblioteci ljudske povijesti, sudbinâ pojedinaca i naroda, u njezinoj umjetnosti, poeziji. Njezine su stranice bliže čovjekovu svagdanu. U njezinim knjigama zapisano je i Božje i čovječje korespondiranje.« Tako govori mo. Igrc opisujući Sveto pismo kao nadahnjujuće za skladatelja. Istodobno primjećuje da se skladatelj može prepoznati u naporima i uzdasima, hvalama i klicajima biblijskog pisca, i tu se događa razmjena *slušanja*, »da

poslušam što mi to Gospodin govori« (Ps 85, 9) i *zborenja*, »usta će moja navješćivati hvalu tvoju« (Ps 51, 17). U tome je početak navještaja glazbom za koji je važno da srce bude puno, da »iz srca naviru riječi divne« (Ps 45). »Nakon toga već smo blizu i pjevanju i muziciranju«, primjećuje mo. Igrc i nastavlja: »Ako nas je onda sabrano i više, rađa se himan, slavopoj Bogu našem. Tu je uspjeh svakako zajamčen, neovisno o tome je li pjesma ili tonalitet neobičan ili pjevači neuki. Naravno, dogodi li se spoj 'punih', 'bogatih', vrsnih glazbenika i zahval-

ne sredine – dovoljno zainteresiranih suradnika (pjevača, glazbenika), kao i podupiratelja, to djelo može postajati sve uspješnije.«

»U Hrvatskoj je mnogo dobrih glazbenika, ornih pjevača i zanosnih partitura«, kaže mo. Igreg kojega raduju susreti s novim ansamblima i novim nastojanjima. Po njegovu mišljenju, bilo bi dobro u Hrvatskoj imati »kvalitetnu krovnu crkveno-glazbeničku instituciju koja bi od Crkve u Hrvata dobila mandat i podršku pokretati inicijativu i osmišljavati projekte, onako kako to rade nacionalni uredi na drugim područjima«. Opravdano je stoga pitati je li kod nas dovoljno vrednovana i uopće prepoznata kvaliteta crkvene glazbe. »U posljednjim je desetljećima u Hrvatskoj bilo gotovo zaboravljeno da najveći dio zapadnoga glazbenog poklada čini upravo crkvena glazba. Njom se nisu bavili i ne bave se samo na brzinu priučeni pojedinci«, primjećuje naš sugovornik, ali i s optimizmom navodi razloge nade da raste broj kvalitetnih crkvenih glazbenika, čemu svoj doprinos daju: uvođenje nastave orgulja u naše srednje glazbene škole, pokušaji usklađivanja programa nastave između Instituta za crkvenu glazbu u Zagrebu i zagrebačke Muzičke akademije, angažiranje mnogih visoko školovanih orguljaša i dirigata, itd.

Profesionalni glazbenici u župama?

Korak dalje u analizi crkvene glazbe vodi nas u naše župne zajednice, crkve i katedrale. Mo. Igreg svojim je znanjem, umijećem i kreativnošću orguljama varaždinske katedrale vratio dušu, a ljudske glasove povjerenoga katedralnog zbora doveo do anđeoskog sklada. Njegova je želja i zamisao da svaka naša veća župna zajednica ima profesionalnog glazbenika. Vidi ga kao člana pastoralnog tima župnih suradnika. Brinući se za više od sto-

tinjak ljudi u dječjem zboru, zboru mladih i mješovitom zboru, povezan je sa župljanima koji su, znamo, spremni sudjelovati i u drugim potrebama u župi. No, takav profil glazbenika zahtijevao bi, naravno, dodatnu formaciju, osim glazbeničke. A što bismo time dobili? »Iz dosadašnjeg iskustva znam da župe moje biskupije, u kojima djeluju glazbenici sa skoro profesionalnim uvjetima, sudjeluju u svim zajedničkim biskupijskim projektima i da pratimo kontinuirano poboljšanje kvalitete ne samo liturgijskog pjevanja nego cjelokupnog vjerskog života u tim župama.« Profesionalni crkveni glazbenici i liturgičari osobito su oprezni kada se radi o izboru pjesama za liturgijska slavlja. U mnogim se, naime, župama osjeća dominacija tzv. »duhovne šansone« nad liturgijskim pjevanjem. Mo. Igreg o tome kaže: »Bojim se da se u Hrvatskoj s premalo ozbiljnosti promišlja o pjesmama za mise s djecom i mladima i olako se taj repertorij okarakterizira pojmom duhovna šansona, koji je i preuzak i s negativnom konotacijom. Nije mi poznato da je ijedna nova duhovna popijevka (taj bi se izraz možda mogao koristiti)

službeno odobrena posljednjih desetljeća za korištenje u liturgiji.« Želeći poticati i unaprijediti crkvenu glazbu u Varaždinskoj biskupiji, mo. Igreg pokrenuo je Festival sv. Cecilije za župne zborove i sastave, Orguljašku školu za župne orguljaše i dirigente, Festival Dobrog Pastira i druge projekte, a od pomoći voditeljima pjevanja u župama mogu biti materijali objavljeni na internetskoj stranici Ureda za crkvenu glazbu Varaždinske biskupije: <http://glazba.biskupija-varazdinska.hr>.

Vratimo se oduševljenju

Mo. Igreg angažiran je i na Orguljaškoj ljetnoj školi u Šibeniku, kao voditelj klase za improvizaciju i gregorijaniku. Tu školu opisuje kao rezultat rada nekoliko entuzijasta, u prvom redu Šibenčanina prof. Božidara Grge: »Godinama je uspijevao za Šibenik – hrvatsku riznicu povijesnih orgulja – pridobivati učenike i učitelje orguljaške glazbe, kao i sponzore. Tu se uči dobro orguljati glazbu od rane do suvremene, improvizirati na orguljama, uči se i orguljarstvo, obnavljaju vrijedni instrumenti, otkrivaju stari rukopisi, a jedan od glavnih naglasaka te škole jesu

Mo. Igrec na diskografsku nagradu »Porin« u kategoriji najboljeg autorskog albuma klasične glazbe za nosač zvuka »Kyrie«, čiji je suizdavač »Glas Koncila«, gleda kao mogućnost boljega vrednovanja duhovne glazbe u nas.

liturgijski seminari: iz godine u godinu okuplja se i više od 40 mladih ljudi, učenika niže i srednje glazbene škole: pjevaju u zboru škole, u 'gregorijanskoj scholi', uče dirigitirati, te se pripremaju za liturgijsko sviranje.«

Suradnici, prijatelji i poznanici mo. Anđelka Igrecu opisuju kao osobu koja izaziva oduševljenje. To osobito potvrđuju članovi zbora u Varaždinskoj katedrali s kojima »na noge postavlja« vrlo zahtjevne projekte. Različiti su putovi koji dovode do oduševljenog angažmana i predane ljubavi u radu. To mogu biti trenuci kada se dogodi »nešto posebno, kad nakon neke izvedbe u tišini zastanem jer se dogodilo nešto posebno što oduzima 'tlo pod nogama', ili možda oduševljenje ovisi o dobroj ekipi u kojoj naši visoki tanki tenori doživljavaju altove, poradi njihova sonorna duboka pjeva, po onoj svetopisamskoj: 'Tko je ta koja dolazi kao vojska pod zastavama...' (Pj 6, 10), a sopranima ne smeta što basovi ipak uvijek iznova malo zaostaju, a oni sta-

riji među nama zapjevaju kao u dane mladosti?« Za mo. Igrecu kao skladatelj svakodnevni je susret s notnim listom izazov što potiče oduševljenje: »Oduševljava me mogućnost taj papir ispuniti i pokrenuti neko izvedbeno tijelo da zaživi u ritmu onoga trenutka kad su note ispisivane. Oduševljava me stvaralačka radost na licima mojih studenata i učenika kad sami proživljavaju slične osjećaje. Oduševljava me ite-

kako i nevjerica mojih pjevača kad im nešto novo donesem, i to baš i ne zvuči razumljivo, prije svega zbog toga jer ne znaju kako će u konačnici sve zvučati. Oduševljava me i misao jednoga mog 94-godišnjeg subrata iz studentskih dana koji mi je povjerio da mu se, sada starcu, čini da su nerazumljive linije njegova života poprimile smisao jer da mu je postalo jasno da je Gospodin uvijek znao čemu koja linija.«

Nagrada »Porina« i publike

Mo. Anđelko Igrec za svoj je rad primio i istaknute nagrade. Kao posebnu izdvaja Vjesnikovu nagradu »Josip Štolcer Slavenski« 2008. godine za oratorij za sole, dječji zbor, mješoviti zbor i orkestar »Pashalne slike«. Djelo je praizvedeno 28. rujna 2007. na Varaždinskim baroknim večerima u povodu proslave 10. obljetnice Varaždinske biskupije, a objavljeno je u zajedničkom izdanju Glasa Koncila i diskografske kuće »Orfej«. Album »Kyrie« 2010. g. osvojio je diskografsku nagradu »Porin« u kategoriji najboljeg autorskog albuma klasične glazbe. Radi se o nosaču zvuka izdanom prošle godine u zajedničkoj nakladi Glasa Koncila i udruge »Aulos«. Na njemu je 13 glazbenih brojeva četiriju

kompozicija »Kyrie litanije«, »Kraljevski psalmi«, »Adoro te« i »Bečka misa«, nastalih za vrijeme Igrecova studija glazbe u Beču. Ta su djela snimljena na različitim lokacijama i u različitim vremenskim razdobljima u izvedbi članova »Collegiuma pro musica sacra«, ženskog okteta, zbora varaždinske katedrale »Chorus angelicus«, orkestra varaždinske katedrale te brojnih solista. Mo. Igrec nagradu za »Porin« gleda kao mogućnost boljega vrednovanja duhovne glazbe u nas. No, najveća nagrada je ipak publika, kaže mo. Igrec dodajući: »Nakon nekih zahtjevnih koncerata znao bi netko doći i zahvaliti s mislima kako mu je ovo što je slušao bilo kao melem na dušu. Zato mi je od svih najdraža ipak 'nagrada publike'. Zna se, naime, dogoditi da nam je katedrala puna, i da je cijeli zbor sa mnóm, i da cijela Crkva pjeva, i da se stupovi našeg hrama počnu zibati. To je veoma dobra nagrada!«

Iako je mo. Anđelko Igrec nada- leko poznat kao crkveni glazbenik a njegovo najveće nadahnuće u skladateljskom radu je Sveto pismo, ipak postoje mnogi trenuci kad je bio »zatečen koliko neka glazba, nazovimo je svjetovnom, može uzdići i ispuniti kriterije dobre svete glazbe«. Po njegovu mišljenju, kao da iščezava granica između profanog i svetog, pa čak i više, »da ono što je profano bude bliže transcendentnom od svetog. Ponekad ostajem posramljen misleći na tolika slavlja kad se ništa ne dogodi: predvoditelj je možda preumoran, okupljena zajednica ne odgovara ni na osnovne molitve s 'amen', a kao orguljaš pokušavate motivirati, no jednostavno ne ide. Zahvalan sam stoga svima koji su posljednjih godina pomagali mojim nastojanjima biti bolji orguljaš i zborovođa, predvoditelj liturgijskog pjevanja, pomagač prema transcendentnom, prema svetom«.